

سازمان آموزش فنی و حرفه‌ای کشور

گروه برنامه‌ریزی درسی صنعت گاز

استاندارد آموزش

تفسیر فیلم های رادیوگرافی شرکت های گازرسانی

کد استاندارد ۳۱۱۷۳۱۱۱۰۰۰۰۰۴۱

تدوین کنندگان استاندارد

اعضای کارگروه تدوین استاندارد (کارکنان شرکت ملی گاز ایران به شرح جدول ذیل):

ردیف	نام و نام خانوادگی	محل کار	زمینه تخصصی
۱	حسین عسکری زاده	کرمان	کارشناس ارشد بازرسی فنی
۲	داریوش جودکی	البرز	مفسر فیلم های رادیوگرافی
۳	داریوش جودکی	البرز	مفسر فیلم های رادیوگرافی
۴	عباس بمبئی رو	فارس	کارشناس اجرای طرح
۵	فرهاد صحرایی	البرز	رئیس خدمات طرح
۶	محمد حسین پاشایی اصل	آذربایجان شرقی	رئیس آموزش
۷	محمدعلی برزگری	آذربایجان شرقی	کارشناس پژوهش و برنامه ریزی
۸	مرتضی صالحی	تهران	رئیس آموزش
۹	مهدی رجب پور	آذربایجان شرقی	مسئول تعمیرات شبکه و انشعابات

استاندارد آموزشی تفسیر فیلم های رادیوگرافی شرکت های گازرسانی در جلسه مورخ ۱۳۹۸/۱۰/۱۵ توسط اعضای کارگروه برنامه ریزی درسی ذیل بررسی و به تصویب رسید.

ردیف	نام و نام خانوادگی	سمت
۱	اصغر فیضی	مدیرکل پژوهش، طرح و برنامه ریزی درسی
۲	رامک فرح آبادی	معاون برنامه ریزی درسی
۳	سید محسن جلالی	رئیس گروه برنامه ریزی درسی
۴	لیلا فرهادی راد	رئیس گروه برنامه ریزی درسی
۵	راضیه عباس زاده	دبیر کارگروه برنامه ریزی درسی
۶	زهرا میرزاده مدرسی	کارشناس برنامه ریزی درسی

تایپ و ویراستاری	فاطمه سادات حسینی
------------------	-------------------

این استاندارد با مشارکت شرکت ملی گاز ایران تدوین شده است.

تعاریف اصطلاحات بکار رفته در این استاندارد

- **استاندارد آموزش؛** نقشه یادگیری برای رسیدن به شایستگی‌های موجود در استاندارد شغل می‌باشد.
- **کد استاندارد؛** مجموعه‌ای از اعداد برگرفته از سند بین‌المللی طبقه‌بندی مشاغل و شناسه‌های قراردادی است که به منظور شناسایی استانداردها تعیین می‌شود.
- **شرح استاندارد؛** بیانیه‌ای شامل مهم‌ترین عناصر یک شغل یا شایستگی از قبیل جایگاه، کارها، ارتباط با مشاغل دیگر در یک حوزه شغلی، مسئولیت‌ها، شرایط کاری و استاندارد عملکرد مورد نیاز می‌باشد.
- **ویژگی کارآموز ورودی؛** حداقل شایستگی‌ها و توانایی‌هایی که از یک کارآموز در هنگام ورود به دوره آموزش انتظار می‌رود.
- **طول دوره آموزش؛** حداقل زمان و جلسات مورد نیاز برای رسیدن به یک استاندارد آموزشی است.
- **کارورزی؛** صرفاً در مشاغلی است که بعد از آموزش نظری یا همگام با آن آموزش عملی به صورت محدود یا با ماکت صورت می‌گیرد و ضرورت دارد که در آن مشاغل خاص، محیط واقعی برای مدتی تعریف شده تجربه شود.
- **صلاحیت حرفه‌ای مربیان؛** حداقل توانمندی‌های آموزشی و حرفه‌ای که از مربیان دوره آموزش استاندارد انتظار می‌رود.
- **شایستگی؛** توانایی انجام کار در محیط‌ها و شرایط گوناگون به طور موثر و کارا برابر استاندارد می‌باشد.
- **دانش؛** حداقل مجموعه‌ای از معلومات نظری و توانمندی‌های ذهنی لازم برای رسیدن به یک شایستگی است که می‌تواند شامل علوم پایه، تکنولوژی و زبان فنی باشد.
- **مهارت؛** حداقل هماهنگی بین ذهن و جسم برای رسیدن به یک توانمندی یا شایستگی است که معمولاً به مهارت‌های عملی ارجاع می‌شود.
- **نگرش؛** مجموعه‌ای از رفتارهای عاطفی که برای شایستگی در یک کار مورد نیاز است و شامل مهارت‌های غیرفنی و اخلاق حرفه‌ای می‌باشد.
- **ایمنی و بهداشت؛** مواردی است که عدم یا انجام ندادن صحیح آن موجب بروز حوادث و خطرات در محیط کار می‌شود.
- **توجهات زیست محیطی؛** ملاحظاتی است که در هر شغل باید رعایت شود تا کمترین آسیب به محیط زیست وارد گردد.
- **تجهیزات، ابزار و مواد مصرفی؛** حداقل امکانات مورد نیاز برای اجرای آموزش و ارزشیابی مطابق استاندارد شایستگی است.

عنوان استاندارد : تفسیر فیلم های رادیوگرافی شرکت های گازرسانی

عنوان استاندارد (انگلیسی): Interpretation of radiographic films of gas companies:

مشخصات استاندارد آموزش

شرح استاندارد

این استاندارد شامل دانش، مهارت و نگرش لازم جهت انجام کار « تفسیر فیلم های رادیوگرافی شرکت های گازرسانی » در محیطها و شرایط گوناگون به طور موثر و کارا بر اساس استانداردهای محیط کار و مراحل کاری زیر می باشد:

۱. تفسیر فیلم رادیوگرافی

۲. کنترل و پایش عملیات جوشکاری و رادیوگرافی

۳. بازرسی از شرکت رادیوگراف

استاندارد عملکرد : تفسیر فیلم های رادیوگرافی شرکت های گازرسانی براساس API ۱۱۰۴ ASME – ASMEB ۳۱,۳ – ASMEB ۳۱-۸

ASME SECTION 1 DIVISION ۸

ویژگی کارآموز ورودی

حداقل میزان تحصیلات : کاردانی فنی

حداقل توانایی جسمی و ذهنی : سلامت کامل جسمی و ذهنی

پیش نیاز : انجام امور اداری، ارتباطی و سازمانی در شرکت های گازرسانی - رعایت الزامات HSE، مدیریت بحران و پدافند غیر عامل

شرکت های گازرسانی - شناسائی فرآیند اکتشاف، استخراج، پالایش، انتقال، توزیع و تجهیزات گازرسانی - دوره 1 ASCENT LEVEL

طول دوره آموزش

زمان آموزش: ۲۰۹ ساعت

نظری: ۷۰ ساعت

عملی: ۷۹ ساعت

کارورزی: ۶۰ ساعت

صلاحیت حرفه‌ای مربیان

حداقل میزان تحصیلات : لیسانس بازرسی جوش، جوشکاری، مکانیک، هسته ای

حداقل سابقه کار مرتبط : ۳ سال

سایر شرایط مورد نیاز : ۲ سال سابقه تدریس مرتبط یا دارا بودن گواهینامه پداگوژی از سازمان آموزش فنی و حرفه ای کشور

محتوای آموزشی

دانش

(زمان آموزش: ۲ ساعت)	-آزمون های غیر مخرب و SNT-TC-1A
(زمان آموزش: ۲ ساعت)	- محدودیت ها و مزیت های پرتونگاری ، انواع پرتوها و خصوصیات آنها
(زمان آموزش: ۲ ساعت)	- ساختار و کاربرد و انواع فیلم های پرتونگاری و نحوه نگهداری آنها
(زمان آموزش: ۲ ساعت)	- شاخص کیفیت تصویر و محاسبات حساسیت در پرتونگاری
(زمان آموزش: ۱ ساعت)	-انواع پراکندگی اشعه و اثرات آن
(زمان آموزش: ۲ ساعت)	-تجهیزات رادیوگرافی
(زمان آموزش: ۱ ساعت)	- عوامل موثر در عدم وضوح هندسی
(زمان آموزش: ۴ ساعت)	- فرایند ظهور و ثبوت
(زمان آموزش: ۲ ساعت)	- روش های رادیوگرافی ویژه جهت تعیین عمق عیب
(زمان آموزش: ۲ ساعت)	- اشعه X و معرفی دستگاه مولد اشعه X
(زمان آموزش: ۱ ساعت)	- اشعه گاما و معرفی دستگاه پرتونگاری
(زمان آموزش: ۴ ساعت)	- تکنیک های رادیوگرافی SWSI DWDI – DWSI
(زمان آموزش: ۱ ساعت)	- عوامل موثر بر کیفیت فیلم پرتونگاری شده
(زمان آموزش: ۱ ساعت)	- کنتراست و وضوح فیلم
(زمان آموزش: ۲ ساعت)	- علائم نامربوط فیلم
(زمان آموزش: ۴ ساعت)	- استانداردهای معیار پذیرش
(زمان آموزش: ۴ ساعت)	-مشخصات فنی شرکت گاز در حوزه تفسیر
(زمان آموزش: ۴ ساعت)	WPS & PQR-
(زمان آموزش: ۳ ساعت)	RT PROCEDURE-
(زمان آموزش: ۸ ساعت)	- روش جوشکاری فولادی
(زمان آموزش: ۶ ساعت)	-امکانات شرکت رادیوگراف بر اساس مقررات ایمنی پرتونگاری و کار با مواد رادیواکتیو شرکت ملی گاز و قواعد کار با پرتو در رادیوگرافی صنعتی (آخرین ویرایش سازمان انرژی اتمی ایران)
(زمان آموزش: ۲ ساعت)	-شرایط محل ثبوت و ظهور فیلم ها یا تاریک خانه
(زمان آموزش: ۱۰ ساعت)	-نایبوستگی ها و عیوب بر اساس مشخصات فنی شرکت گاز و استانداردهای بین المللی API ۱۱۰۴-
	۱DIVISION۸-ASME SECTION۳۱,۸-ASMEB۳۱,۳ASMEB

مهارت

(زمان آموزش: ۳ ساعت)	- کار با دستگاه Viewer
(زمان آموزش: ۶ ساعت)	- رادیو گرافی با اشعه X
(زمان آموزش: ۱۸ ساعت)	- تفسیر فیلم و تشخیص انواع عیوب
(زمان آموزش: ۲ ساعت)	- تنظیم کنتراست و وضوح فیلم
(زمان آموزش: ۴ ساعت)	- تشخیص علائم نامربوط فیلم
(زمان آموزش: ۶ ساعت)	- بررسی استانداردهای معیار پذیرش
(زمان آموزش: ۴ ساعت)	- بررسی مشخصات فنی شرکت گاز در حوزه تفسیر
(زمان آموزش: ۳ ساعت)	WPS & PQR-
(زمان آموزش: ۳ ساعت)	RT PROCEDURE-
(زمان آموزش: ۱۲ ساعت)	- جوشکاری فولادی
(زمان آموزش: ۶ ساعت)	- ثبوت و ظهور فیلم ها در تاریکخانه
(زمان آموزش: ۱۲ ساعت)	- استخراج ناپیوستگی ها و عیوب بر اساس مشخصات فنی شرکت گاز و استانداردهای بین المللی
	۱DIVISION۸-ASME SECTION۳۱,۸-ASMEB۳۱,۳-ASMEB۱۱۰۴API

نگرش

- ارتقاء مسئولیت ها و وظایف محوله
- ارتقاء بهره وری فردی در سازمان
- دقت در انجام کار
- رعایت اخلاق حرفه ای
- نظم و انضباط در انجام کار

ایمنی و بهداشت

- استفاده از انواع پرمیت و الزامات صدور پروانه های کار در گازرسانی
- پیاده سازی اصول ایمنی متناسب با نوع فعالیت براساس مقررات ایمنی پرتونگاری و کار با مواد رادیواکتیو شرکت ملی گاز ایران
- رعایت دستورالعمل ایمنی شرکت گاز در حوزه جوشکاری
- رعایت دستورالعمل ایمنی پیمانکاران (HSE)

ایمنی و بهداشت

- رعایت اصول ایمنی حین انجام کار

- رعایت اصول ارگونومی

- رعایت مقررات ایمنی پرتونگاری و کار با مواد رادیواکتیو شرکت ملی گاز ایران و سازمان انرژی اتمی ایران

توجهات زیست محیطی

- صرفه جویی در مصرف مواد اولیه و مصالح

- مدیریت انرژی

- مدیریت پسماند

* مباحث مربوط به نگرش، توجهات زیست محیطی، ایمنی و بهداشت در حین آموزش بخش دانش و مهارت آموزش داده می‌شوند.

ردیف	عنوان	مشخصات فنی	تعداد به ازاء ۱۵ نفر کارآموز
تجهیزات			
۱	اتاق مخصوص ثبوت و ظهور	استاندارد	۱ اتاق
۲	پنترامتر	مخصوص رادیوگرافی صنعتی	۳ عدد
۳	تابلو اعلام خطر اشعه یک طرفه و دو طرفه	استاندارد	۳ عدد
۴	تجهیزات ریموت کنترل	استاندارد	۱ عدد
۵	تخته وایت برد	استاندارد	۱ عدد
۶	تیروئید بند	با محافظ سربی	۱۵ عدد
۷	چاهک نگهداری چشمه	استاندارد	۱ عدد
۸	دانسیتومتر نوری	دیجیتالی	۱ عدد
۹	دانسیتومتر نوری	عقریه ای	۱ عدد
۱۰	دانسیتومتر نوع فیلمی	استاندارد رادیوگرافی صنعتی	۱ عدد
۱۱	دزیومتر	قلمی	۳ عدد
۱۲	دستگاه برش فیلم	استاندارد رادیوگرافی صنعتی	۱ عدد
۱۳	دستگاه ظهور و ثبوت فیلم رادیوگرافی	استاندارد رادیوگرافی صنعتی	۱ عدد
۱۴	دوربین رادیوگرافی	ثابت - دستگاه γ -ray	۱ عدد
۱۵	دوربین رادیوگرافی	ثابت - دستگاه X-ray	۱ عدد
۱۶	روپوش	سربی و بلند	۱۵ عدد
۱۷	صندلی چرخدار مربی	استاندارد	۱ عدد
۱۸	صندلی مخصوص کارآموز	استاندارد	۱۵ عدد
۱۹	عینک	سربی - بغل دار	۱۵ عدد
۲۰	کامپیوتر با تمام متعلقات	P4	۵ عدد
۲۱	کپسول آتش نشانی	پودر خشک - ۶ کیلویی	۲ عدد
۲۲	گایگر	مخصوص رادیوگرافی صنعتی	۱ عدد
۲۳	میز مخصوص مربی	استاندارد	۱ عدد
۲۴	میز کار یا نگهدارنده اشعه ایکس	استاندارد رادیوگرافی صنعتی	۱ عدد
۲۵	ویدیو پروژکتور	استاندارد	۱ عدد

ردیف	عنوان	مشخصات فنی	تعداد به ازاء ۱۵ نفر کارآموز
تجهیزات			
۲۶	ویوور	مخصوص رادیوگرافی صنعتی	۳ عدد

ردیف	عنوان	مشخصات فنی	تعداد به ازاء ۱۵ نفر کارآموز
ابزار			
۱	IQI-شاخص کیفیت تصویر	سیمی مخصوص رادیوگرافی صنعتی طبق استاندارد DIN16/۱۰	۱ عدد
۲	IQI-شاخص کیفیت تصویر	سوراخ دار مخصوص رادیوگرافی صنعتی طبق استاندارد	۱ عدد
۳	ست اعداد سربی	مخصوص رادیوگرافی صنعتی	۱ سری
۴	ست حروف	مخصوص رادیوگرافی صنعتی	۱ سری
۵	متر	سربی	۱ عدد

ردیف	عنوان	مشخصات فنی	تعداد به ازاء ۱۵ نفر کارآموز
مواد مصرفی			
۱	برگه	A _۴	۵ بسته
۲	تخته پاک کن	استاندارد	۲ عدد
۳	خودکار	آبی و قرمز	از هر کدام ۳ عدد
۴	داروی ثبوت	مخصوص رادیوگرافی صنعتی	۱ بسته
۵	داروی ظهور	مخصوص رادیوگرافی صنعتی	۱ بسته
۶	فیلم های رادیوگرافی	گرید درشت	۴۵۰ سانتیمتر
۷	فیلم های رادیوگرافی	گرید ریز	۴۵۰ سانتیمتر
۸	فیلم های رادیوگرافی	دارای انواع عیوب و ناپیوستگی ها و ARTI FACTS	از هر کدام ۱ عدد
۹	لوله فولادی جوش داده شده	۲ اینچ با طول ۳۰ سانتیمتر	۸ عدد
۱۰	لوله فولادی جوش داده شده	۴ اینچ با طول ۳۰ سانتیمتر	۶ عدد

ردیف	عنوان	مشخصات فنی	تعداد به ازاء ۱۵ نفر کارآموز
مواد مصرفی			
۱۱	لوله فولادی جوش داده شده	۱۰ اینچ با طول ۳۰ سانتیمتر	۵ عدد
۱۲	ماژیک وایت برد	آبی و قرمز	از هر کدام ۳ عدد